

Anna Lindh: szwedzki proeuropejski głos na arenie międzynarodowej (1957–2003)

Ylva Anna Maria Lindh już w młodym wieku aktywnie angażowała się w politykę, a potem stała się jedną z najbardziej wpływowych postaci współczesnej szwedzkiej polityki.

Urodzona w 1957 r. Anna Lindh ukończyła studia prawnicze na Uniwersytecie w Uppsali, a w 1982 r. zdobyła mandat parlamentarzystki. 12 lat później objęła funkcję ministra środowiska. Później zyskała międzynarodowe uznanie jako zdecydowana i pełna zaangażowania minister spraw zagranicznych.

Annę Lindh cechowała nieugięta proeuropejska postawa. Jej dyplomatyczne starania w 2001 r., kiedy to Szwecja sprawowała prezydencję w Radzie UE, pomogły zapobiec wojnie w Byłej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii. W

2003 r., podczas referendum w sprawie przystąpienia Szwecji do strefy euro, stała na czele kampanii szwedzkich władz na rzecz przyjęcia euro. Niestety kilka dni przed głosowaniem została zamordowana.

Młodość

Ylva Anna Maria Lindh przyszła na świat 19 czerwca 1957 r. w Enskede na przedmieściach Sztokholmu jako córka artysty i nauczycielki. Polityką zaczęła się zajmować już jako dwunastolatka po wstąpieniu do Szwedzkiej Socjaldemokratycznej Ligi Młodzieży. Rok później została rzeczniczką miejscowego oddziału tej organizacji.

Przez cały czas swoich studiów prawniczych na uniwersytecie w Uppsali angażowała się politycznie. Po ukończeniu studiów i przepracowaniu sześciu miesięcy w sądzie okręgowym Anna zdobyła w 1982 r. mandat parlamentarzystki z ramienia socjaldemokratów, a w 1984 r. została wybrana pierwszą przewodniczącą Szwedzkiej Socjaldemokratycznej Ligi Młodzieży.

W latach 1991–1994 r. była zastępcą burmistrza Sztokholmu zajmującym się kulturą, a następnie została mianowana ministrem środowiska. Na tym stanowisku jej nazwisko stało się znane

nie tylko w polityce krajowej, lecz także na arenie międzynarodowej. Była nieustraszoną działaczką i ostro krytykowała wiele firm międzynarodowych za ich działania szkodliwe dla środowiska.

Na arenie międzynarodowej

W 1998 r. Anna Lindh – jako wschodząca gwiazda szwedzkiej polityki – została powołana na stanowisko ministra spraw zagranicznych w gabinecie premiera Gorana Perssona. W mediach nazywano ją „księżną koronną Perssona”, ponieważ zakładano, że premier Szwecji przygotowywał ją na swojego następcę, zarówno na czele partii, a potem i kraju.

Anna była znana ze swojej szczerości i otwartej krytyki innych krajów (niektóre z nich były sprzymierzeńcami Szwecji), zwłaszcza w kwestiach praw człowieka. W Moskwie ostro skrytykowała rosyjskie działania w Czeczenii; otwarcie opowiadała się za rozwiązaniem polegającym na współistnieniu

dwóch państw na Bliskim Wschodzie i stanowczo przeciwstawiała się polityce ówczesnego premiera Izraela Ariela Szarona stosowanej wobec Palestyńczyków.

Wstawiła się też tym, że amerykańskiego prezydenta George W. Busha nazwała „samotnym strażnikiem” za to, że dopuścił do wojny z Irakiem. Sama była przeciwna tej wojnie z tego względu, że Narody Zjednoczone nie wyraziły na nią zgody. Podczas swojej wizyty w Waszyngtonie surowo krytykowała też Stany Zjednoczone za złe traktowanie więźniów w zatoce Guantanamo.

Można zabić człowieka, ale nie idee.

Mowa pogrzebowa Anny Lindh ku czci Olofa Palme, 15 marca 1986 r.

Kampania na rzecz euro

To kwestie europejskie roznieciły w Annie Lindh prawdziwą pasję polityczną. Odegrała ona ważną rolę w zapewnianiu Szwecji silnej pozycji na forum Unii Europejskiej, kiedy to w 2001 r. przewodniczyła spotkaniom ministrów spraw zagranicznych w ramach szwedzkiej prezydencji w Radzie UE. Ponadto gdy w 2001 r. w Byłej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii (obecnie Macedonia Północna) groził konflikt, Anna Lindh jako główny wystannik Europy odegrała kluczową rolę, harmonizując politykę zagraniczną UE mimo rozlicznych rozbieżności, co pomogło uniknąć wojny.

Służąc swojemu państwu, które czasami było sceptycznie nastawione do UE, Anna Lindh przez cały czas całej swojej kariery politycznej pozostawała zdecydowanie proeuropejska. Była czołową postacią w kontekście referendum w sprawie przyjęcia euro przeprowadzonym w Szwecji we wrześniu 2003 r. W kampanię tę zaangażowała się całkowicie – wygłaszała płomienne przemówienia, a nawet nakłoniła ministrów spraw zagranicznych Grecji i Niemiec, George'a Papandreou i Joschkę Fischera, do przyjazdu do Szwecji i poparcia kampanii na rzecz euro.

Tragiczna śmierć

Anna zginęła tragicznie 10 września 2003 r. ugodzona nożem w klatkę piersiową i brzuch, podczas zakupów w centrum handlowym w Sztokholmie. Było to w przeddzień jej wystąpienia w debacie telewizyjnej na temat referendum i na trzy dni przed samym referend. Zmarła następnego dnia.

Szwecja ostatecznie odrzuciła euro – przeciwko przyjęciu wspólnej waluty oddano 55,9 proc. głosów, a za – 42,0 proc. głosów.

Przesłanie Anny Lindh jest nadal żywe dzięki inicjatywom i programom ustanowionym na jej cześć. Należy do nich m.in. Eurośródziemnomorska Fundacja Dialogu Kultur im. Anny Lindh – sieć organizacji społeczeństwa obywatelskiego promująca dialog międzykulturowy w regionie śródziemnomorskim. Nagroda im. Anny Lindh przyznawana jest co roku osobie lub instytucji, które mają odwagę walczyć z obojętnością, uprzedzeniami, uciskiem i niesprawiedliwością, aby promować dobre życie dla wszystkich ludzi w środowisku, w którym szanuje się prawa człowieka. Do byłych laureatów nagrody należą m.in. amerykańska polityk i dyplomatka Madeleine Albright oraz Eren Keskin, turecka prawniczka, obrończyni praw człowieka, zajmująca się kwestiami LGBT, prawami kobiet i uchodźców.